

Vides aizsardzība

**2016. gada aktivitāšu pārskats
2017. gada mērķi**

Šī nefinanšu pārskata sagatavošana apzīmē godprātīgu saimniekošanu un apņēmību analizēt, pārskatīt, plānot un samazināt iespēju robežās slimnīcas ietekmi uz vidi!
Veicināt vides aizsardzības izpratni savos darbiniekos!

Strenči
2017

Saturs

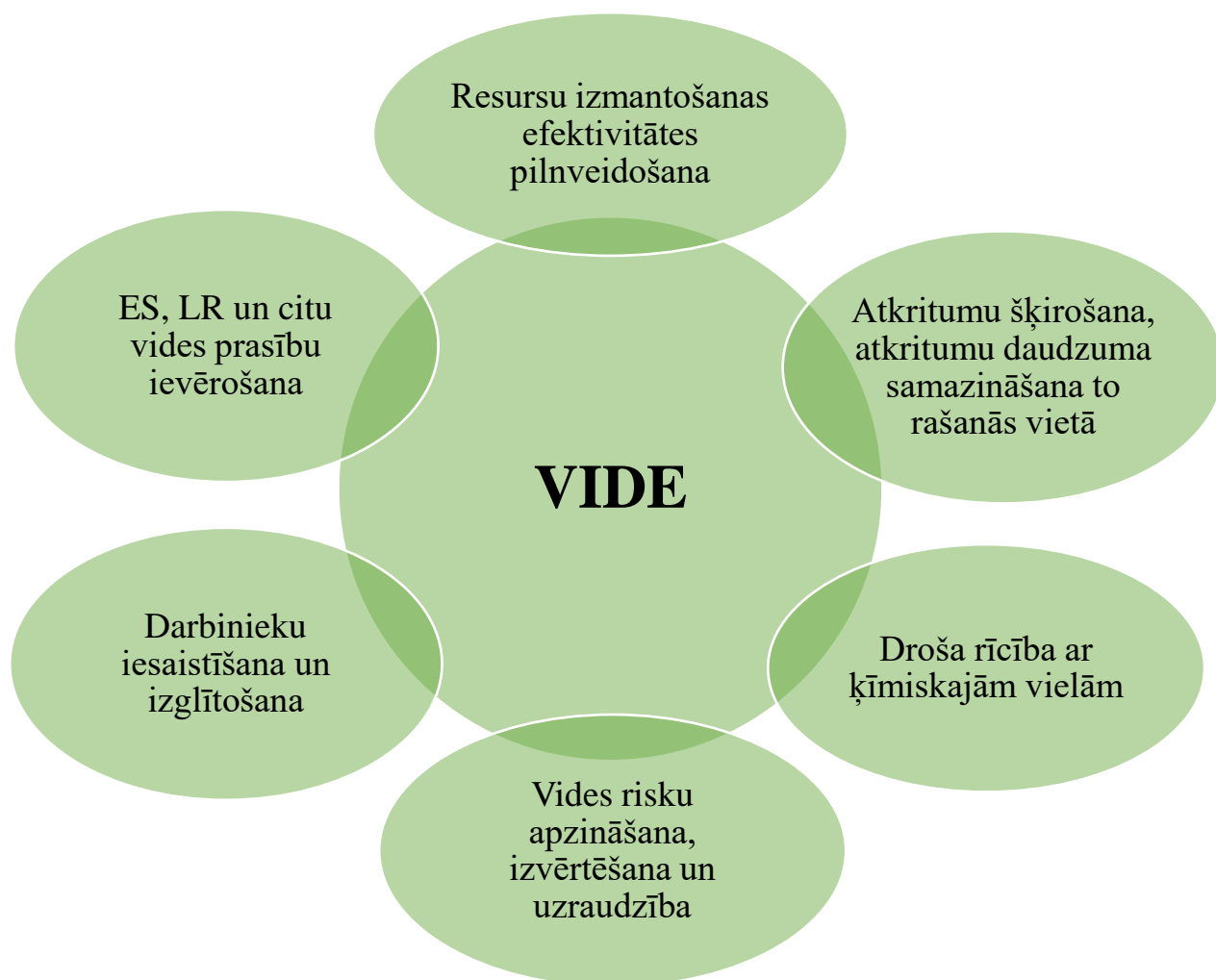
1. Vides aizsardzības politika	3
2. Vides aizsardzības pārvaldība 2016. gadā	5
4. Sasniedzamie mērķi vides aizsardzības jomā 2017. gadā	10

1. Vides aizsardzības politika

VISA “Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca” vides aizsardzības politikas mērķis ir izstrādāt un īstenot tās darbības vides aizsardzības jomā, kuras nepārtraukti samazinātu slimnīcas darbības rezultātā radīto ietekmi uz vidi un nodrošinātu uzņēmuma darbības atbilstību vides likumdošanas prasībām, radot labvēlīgus un drošus darba un dzīves vides apstākļus.

VA politika attiecas uz slimnīcā izmantotajām izejvielām un izejmateriāliem, energoresursiem un dabas resursiem, tehnoloģiskajiem procesiem, iekārtām, darba vidi un sniegtajiem pakalpojumiem.

Pamatprincipi

1.attēls. Vides aizsardzības politikas pamatprincipi.

Slimnīca VA īsteno šādos virzienos:

- 1. Dabas resursu (energoresursu, kurināmā, ūdens utt.) izmantošanas efektivitātes pilnveidošana**
 - Tiek veikti/plānoti ieguldījumi un īstenoti infrastruktūras rekonstrukciju un renovāciju projekti, kuri veicina slimnīcas energoefektivitātes paaugstināšanu un aprīkojuma modernizācija, kas samazina patērētos dabas resursus.

- Tiek apzinātas slimnīcas vajadzības un plānotas iespējas infrastruktūras un iekārtu rekonstrukcijas, renovācijas vai modernizācijas veikšanai, lai samazinātu piesārņojošo vielu emisiju vidē, ietekmi uz klimata pārmaiņām un radīto atkritumu daudzumu.
- Ik gadu tiek apzinātas vajadzības, iespējas un plānoti uzlabojumi VA jomā, paredzot līdzekļus slimnīcas budžetā.

2. Atkritumu šķirošana

- **Sadzīves atkritumi** – šķirošanas pasākumus veic slimnīcas personāls. Slimnīcas teritorijā atrodas šķirošanas punkts. Atkritumus savāc atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums.
- **Bīstamie atkritumi** – šķirošanas pasākumus veic slimnīcas medpersonāls. Bīstamie atkritumi tiek uzglabāti atsevišķā slēgtā telpā līdz to savākšanai, tiek uzturēts bīstamo atkritumu žurnāls. Atkritumu savākšanu nodrošina atbilstošs atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums.
- **Citu atkritumu šķirošana**

3. Ķīmisko vielu izmantošanas kārtības un noteikumu izstrāde, samazināšana

- Dezinfekcijas plānu izstrāde un ievērošana ikdienā.
- Darbinieku regulāras apmācības.

4. Vides prasību ievērošana un vides ietekmes uzraudzība

- B kategorijas atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai nosacījumu izpilde un rezultātu analīze.
- Ikgadēja energoaudita īstenošana siltumenerģijas uzraudzībai un nepieciešamo uzlabojumu veikšanas pamatojumam.
- Ikgadējo pārskatu sagatavošana un iesniegšana attiecīgajām vides aizsardzības institūcijām.

5. Darbinieku iesaistīšana un izglītošana VA jomā

- Tiek nodrošināta atbildīgo darbinieku kompetence vides jomā, veicināta darbinieku vides apziņas veidošanās katrā darbavietā un darbinieki tiek informēti par darbības būtiskajiem vides aspektiem.
- Tiek organizēti izglītojoši pasākumi darbiniekiem par VA jautājumiem, sadarbībā ar ārējiem, vides jomā kompetentiem uzņēmumiem.

6. Slimnīcā ieviesta kvalitātes vadības sistēma,

- kas apliecina sniegto pakalpojumu kvalitāti un pacientu/klientu apmierinātību, darbinieku darba drošību un saudzīgu ietekmi uz apkārtējo vidi;
- kvalitātes, drošības un vides politikas pamatprincipi ir saskaņoti ar kapitāldaļu turētāju (akcionāru), darbinieku vēlmēm, pacientu/klientu apmierinātību un vēlmēm, normatīvajiem aktiem un citām prasībām. Labas prakses principu ievērošana un pastāvīga to izpildes kontrole ir viens no priekšnosacījumiem kvalitātes vadībā un vides pārvaldībā. Slimnīca rūpīgi seko un pastāvīgi veic savas darbības uzlabojumus, tās darbība tiek organizēta tā, lai nepārtraukti mazinātu sniegto pakalpojumu ietekmi uz vidi.
- kvalitātes, drošības un vides politika tiek skaidrota visiem Slimnīcas darbiniekiem, Slimnīcā notiek darbinieku apmācības vides aizsardzības apziņas veidošanā.

2. Vides aizsardzības pārvaldība 2016. gadā

1.tabula. 2016. gadam noteiktās 4 prioritāras aktivitātes vides aizsardzības pilnveidošanā.

Prioritāte	Rādītājs	Darbības apraksts
Dezinfekcijas līdzekļu centralizēta sagatavošanas un sadales ieviešana	Samazināts/optimizēts dezinfekcijas līdzekļu apjoms par 30%	VA politikas 3.punkts 2016. gada nogalē pilnībā ieviesta dezinfekcijas līdzekļu centralizēta sadale. <i>Pielikums Nr.1</i>
Slimnīcas skursteņa tīrīšana, samazinot izmešus, paaugstinot ugunsdrošību	Uzturēts optimāls izmešu samazinājums - par 3% un rūpes par ugunsdrošību	VA politikas 1. un 4.punkts Aktivitāte tiek veikta katru gadu, tai paredzot attiecīgos līdzekļus; Slimnīcas skurstenis/ūdenstornis ir 110 gadus ilgi darbojoša tehnoloģija, kurai nepieciešama regulāra apkope.
Kanalizācijas un siltumtrašu remontdarbi	Siltuma zuduma samazinājums	VA politikas 1.punkts Kanalizācijas un siltumtrases Slimnīcā tiek plānotas regulāriem remontdarbiem, nomaiņai, jo šai infrastruktūrai ir augsts nolietojums.
Katlu mājas renovācijas projekta pieteikuma gatavošana	Izstrādāts 1 tehniskais projekts katlu mājas rekonstrukcijai	VA politikas 1.punkts ERAF līdzfinansējums 2017. gada I ceturksnī nav pieejams; 2016. gada nogalē noslēgts nodomu protokols ar SIA E-Strenči par siltuma un karstā ūdens piegādi, par ekonomiski izdevīgu cenu.

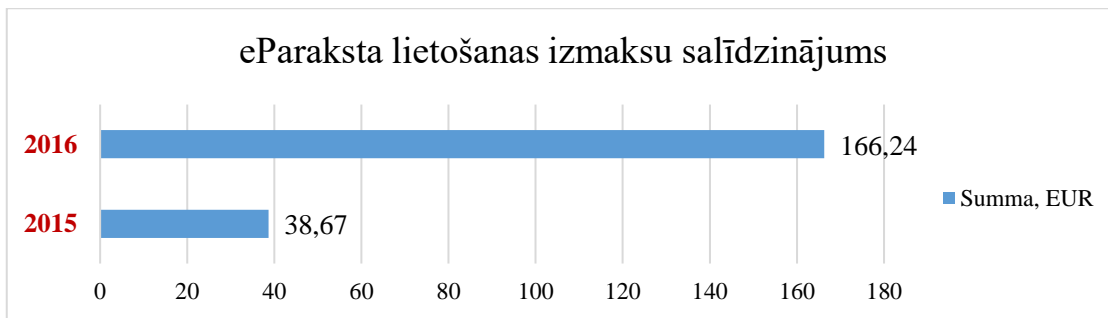
Citi veiktie pasākumi vides aizsardzības jomā atbilstoši VA:

1. Dokumentu vadības procesu uzlabojumi samazina printēšanas apjomus un papīra patēriņu.

Dokumentu vadības sistēmas Namejs ieviešanas rezultātā iestādes dokumentu pārvaldībā 2016. gadā samazinājies printēšanas apjoms un papīra patēriņš. Tiek nodrošināta elektroniski saņemto dokumentu pilnīga elektroniskā aprīte. Liela daļa darbinieku sagatavotā izejošā/nosūtāmā dokumentācija tiek sagatavota un caur dokumentu vadības sistēmu nosūtīta elektroniskai parakstīšanai Slimnīcas vadībai un nosūtīšanai adresātam (neizdrukājot pašu papīru).

2016. gadā Slimnīcas administratīvā komunikācijā tiek izmantotas e-paraksta iespējas, kas ne tikai palielina komunikācijas efektivitāti, bet arī samazina papīra patēriņu, piemēram, zūd nepieciešamība sūtīt atbildes caur pastu – drukājot papīru, iegādājoties aploksnes utml.

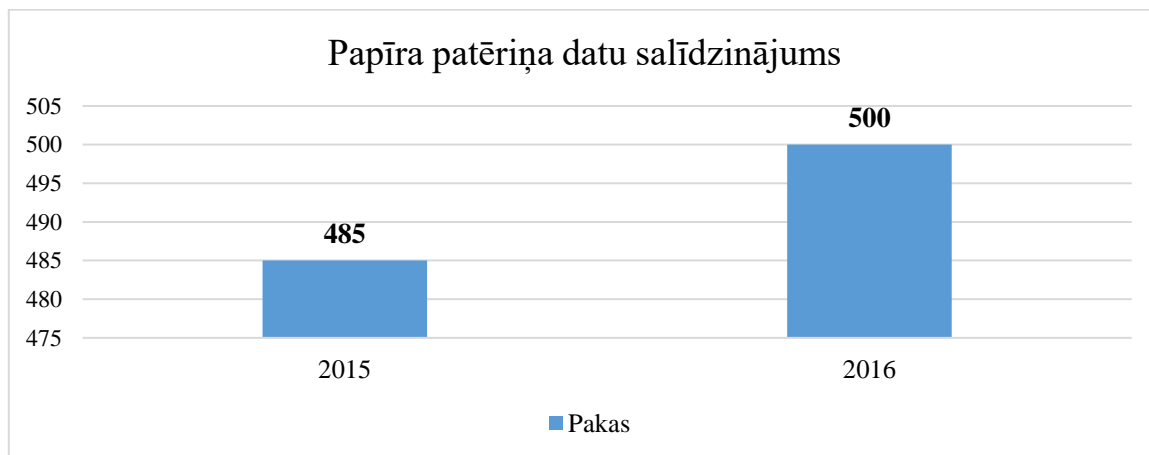
eParaksta lietošanas dinamika ir strauji augusi. Salīdzinot rēķinus par eParaksta lietošanu 2015. un 2016. gadā, vērojams četrkārtīgs pieaugums.

2.attēls. eParaksta lietošanas izmaksu salīdzinājums.

Papīra izmantošanai Slimnīcā ir augsts patēriņš. Dažos aspektos papīra samazināšana nav iespējama, piemēram, pacientu vēstures tiek veidotas un glabātas, patērējot tieši papīru. Datus nepieciešams uzglabāt arhīvā - nākotnes izaicinājums – digitalizācija.

Iespējas samazināt papīra patēriņu Slimnīca saskata lietvedības darbā. 2015. gadā un 2016. gadā izmantotā – pasūtītā papīra apjoms, kas tiek izmantots printēšanai:

4.attēls. Printēšanas papīra datu salīdzinājums par 2015. un 2016. gadu

Salīdzinot ar 2015. gadu, 2016. gadā papīra patēriņš ir pieaudzis. Turpmāko datu salīdzināšanai un mērķu izvirzīšanai 2015. gads tiek ņemts kā bāzes gads. Ņemot vērā tehnoloģiskos uzlabojumus un darbinieku izpratni, izpratnes veicināšanu par pārdomātu papīra patēriņu, paredzams, ka 2017. gadā printējamā papīra patēriņš samazināsies.

2. Slimnīcas ēkām (7) izstrādāti energosertifikāti un ēku (7) renovācijas projekti

2016. gadā Slimnīcas vides pārvaldības sistēma papildināta ar ēku energosertifikātiem un renovāciju projektiem, lai nodrošinātu gatavību sagatavot projektu pieteikumus līdzfinansējuma saņemšanai kādā no ES fondu programmām un attiecīgi īstenotu būtiskus ēku energoefektivitātes uzlabojumus.

3. Elektroenerģijas taupības pasākumi

Viens no galvenajiem taupības pasākumiem, kam Slimnīca pievērš uzmanību, tostarp arī Ilgtspējas indeksa ietvaros, ir **LED spuldžu uzstādīšana un nomaīņa**. Par Slimnīcas elektroenerģijas aspektiem ikdienā rūpējas elektromontieris.

Izvērtējot esošo situāciju 2016. gada noslēgumā, secināts, ka **no visiem Slimnīcas gaismekļiem, aptuveni 10% ir LED lampas**. Lielākoties tiek nomainītas parastās kvēlspuldzes uz dienas gaismām, LED spuldzēm. Lielākajos Slimnīcas nodaļu ēku

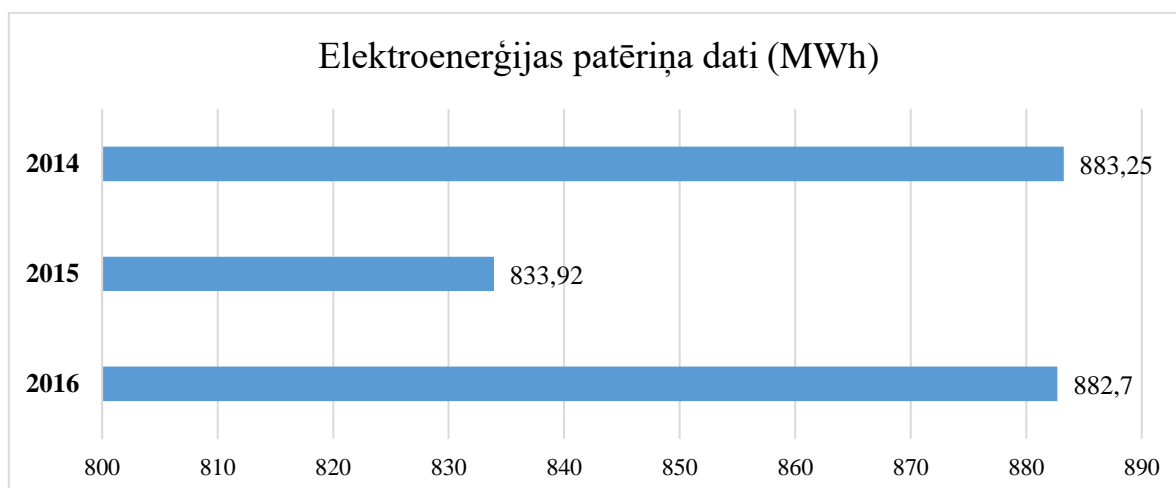
gaitēnos gada gaišākajos mēnešos tiek samazināts lampu skaits, izvērtējot redzamības pietiekamību.

2016. gadā Slimnīcā nomainītas 385 LED spuldzes.

5.attēls. LED spuldžu dati par 2016. gadu

Apkopojot datus, par Slimnīcas elektroenerģijas patēriņu pēdējos trīs gados, var secināt, ka 2016. gadā patēriņš ir būtiski pieaudzis, salīdzinot ar 2015. gadu.

3.attēls. Slimnīcas elektroenerģijas patēriņa dati par 2014., 2015., 2016. gadu.

Patērētās elektroenerģijas būtisks pieaugums 2016. gadā izskaidrojams ar slimnīcā veiktajiem pasākumiem, nodrošinot Higiēnas un pretepidēmiskā režīma plāna prasības, kā rezultātā visās nodaļās tiek iegādātas trauku mazgājamās mašīnas; nodrošināta centralizēta telpu uzkopšanas mopu mazgāšana un žāvēšana; slimnīcā palielinājies liftu skaits.

4. Īstenots izglītojošs pasākums darbiniekiem par atkritumu šķirošanu darbā un mājās

Sadarbībā ar Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekotāju SIA "ZAAO", īstenots izglītojošs un informējošs pasākums Slimnīcas darbiniekiem – lekcijas veidā ar prezentāciju un praktisku uzdevumu par atkritumu šķirošanu un šķirošanas ieguvumiem.

Attēlu autors: A. Jukimovičs

5. Skaidra atkritumu apsaimniekošanas kārtība

VSIA “Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca” ievēro LR normatīvo aktu prasības par atkritumu apsaimniekošanas kārtību:

- Atkritumu apsaimniekošanas likums;
- Vides aizsardzības likums;
- Likums par piesārņojumu;
- MK noteikumi Nr.353 Ārstniecības iestādēs radušos atkritumu apsaimniekošanas prasības;
- Ministru kabineta noteikumi Nr.1082 Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai.

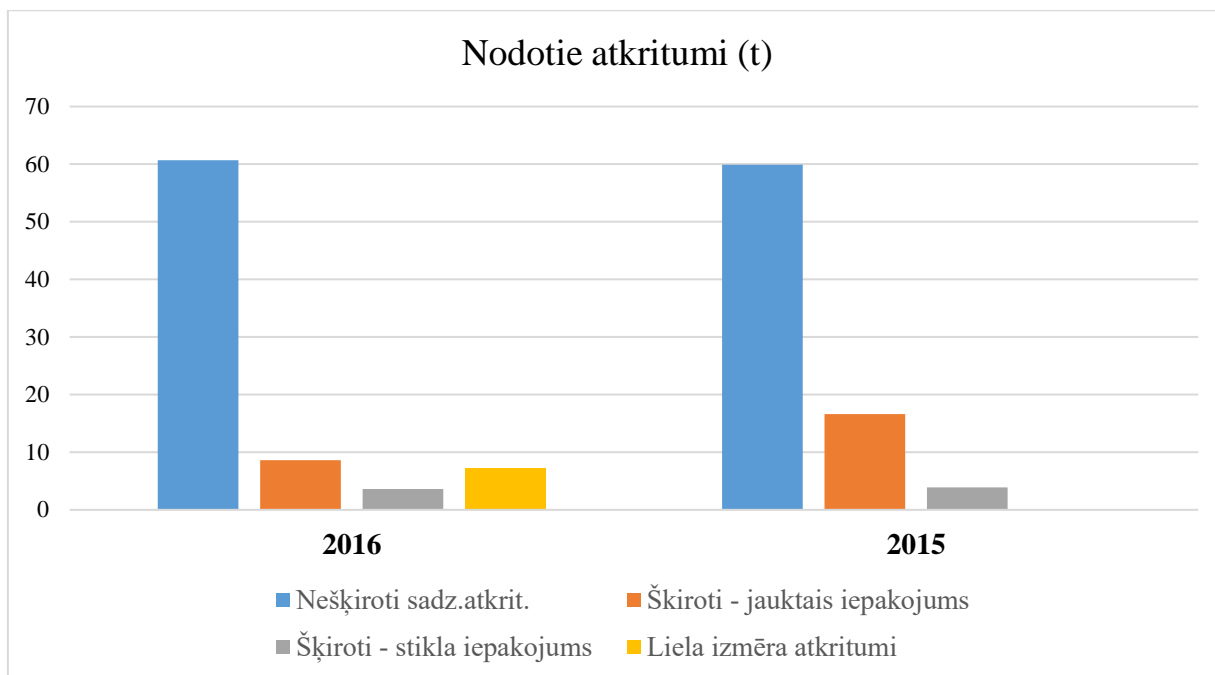
VSIA „Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca” izstrādāts HIGIĒNISKĀ UN PRETEPIDĒMISKĀ REŽĪMA PLĀNS, kurā iekļauta sadaļa “Veselības aprūpes atkritumu apsaimniekošana”.

Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai saņemta 2014. gada 3. novembrī. Atļaujas pārskatīšana noteikta 2021. gadā.

Slimnīca savas darbības ietvaros veic pilnu atkritumu apsaimniekošanas ciklu (savas kompetences ietvaros) – atkritumu šķirošanu, atkritumu uzglabāšanu un atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, kuru šajā posmā nodrošina atkritumu apsaimniekošanas komersanti, pamatojoties uz noslēgtajiem pakalpojumu līgumiem.

Bīstamie atkritumi tiek uzglabāti līdz to savākšanai - atkritumu glabāšana tam speciāli piemērotās un aprīkotās vietās [īsilaicīga uzglabāšana (mazāk par trim mēnešiem) to rašanās, šķirošanas un savākšanas vietā daudzumos, kas nerada kaitējumu videi vai draudus cilvēku veselībai].

Sadzīves atkritumi tiek dalīti – nešķīrotajos sadzīves atkritumos un šķīrotajos sadzīves atkritumos. Atkritumu šķirošana norisinās atkritumu rašanās vietā – nodalīti atkritumu grozi darba telpās un atkritumu šķirošanas konteineri (slēdzama teritorija), kas izvietota Slimnīcas teritorijā un nodrošina atbilstošu atkritumu savākšanu un pārvadāšanu.

4.attēls. Slimnīcas nodoto atkritumu dati no SIA “ZAAO” (2015., 2016. gads)

2016. gadā kopējais atkritumu apjoms ir **80,101 t**, kas, salīdzinot ar **2015. gadu – 79, 403 t**, ir par 0,698 t vairāk. Jāmin, ka 2016. gadā tika nodoti liela izmēra atkritumi (7,2 t), jo tika veikti dažādi remontdarbi.

Dati norāda, ka 2016. gadā samazinājies šķiroto (jaukts iepakojums) atkritumu daudzums. Darbinieku izglītošana un iesaistīšana atkritumu šķirošanā ir nepārtraukts process, tādēļ sadarbībā ar Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekotāju SIA “ZAAO” izglītojošas lekcijas tiks rīkotas katru gadu.

- 7. Slimnīca veic arī ieguldījumu vietējās kopienas pilsētvides labiekārtošanā – rūpējoties par slimnīcas un tai piegulošajām teritorijām. Divas reizes gadā – pavasarī un rudenī slimnīcā tiek organizētas vides sakopšanas talkas. 2016. gadā stādīti arī jauni koki.**

4. Sasniedzamie mērķi vides aizsardzības jomā 2017. gadā

Elektroenerģija

Mērķis	Aktivitātes/Rādītājs
Samazināt elektroenerģijas patēriņu par 3%	Nomainīt LED spuldzes – 400
	Visās slimnīcas telpās izvietot atgādinošas un izglītojošas uzlīmes par elektrības taupīšanu
	Veicināt darbinieku izglītošanu par elektroenerģijas taupības pasākumiem darba vietā – 1 izglītojoša lekcija

Papīrs

Mērķis	Aktivitātes/Rādītājs
Samazināt par 3% izmantotā papīra apjomu ikdienas darbā, pēc iespējas pārejot uz elektronisku informācijas apriti un datu saglabāšanu	Sekot līdzi papīra patēriņa apjomam (pusgadā)
	Izmantot dokumentu aprites sistēmu
	Palielināt elektronisko dokumentu apriti par 3%

Atkritumu apsaimniekošana un šķirošana

Mērķis	Aktivitātes/Rādītājs
Palielināt šķiroto atkritumu apjomu par 2%, samazināt sadzīves atkritumu apjomu par 2%	Apsekot nodaļas un izvērtēt iespējas uzlabot atkritumu šķirošanas kārtību.
	Informēt, atgādināt un komunicēt ar darbiniekiem par atkritumu šķirošanu
	Atkritumu šķirošanas mācības (sadarbībā ar SIA ZAAO) 2017. gada marta mēnesī

Darbinieku iesaistīšana un izglītošana vides aizsardzības jautājumos

Mērķis	Aktivitātes/Rādītājs
Organizēt vismaz divus (2) pasākumus darbinieku iesaistīšanai un izglītošanai par vides aizsardzības aspektiem	1 Pasākums darbiniekiem, sadarbībā ar vides organizāciju (piemēram Homo Ecos) 2017. gada oktobris
	Pavasara un rudens talka – Slimnīcas teritorijas un apkārtnes sakopšana. 2017. gada aprīlis, oktobris/novembris.
	Vides iniciatīvas akcija – Slimnīcas parkā izvietoti putnu būrīši un uzstādīts izglītojošs stends par parkā mītošajiem putniem (sadarbībā ar DAP). 2017. gada aprīlis - maijs
	Vides iniciatīva – ar velo uz darbu (neliels pētījums par to cik daudz darbinieku vasaras sezonā uz darbu ierodas ar velo); dalība Ar velo uz darbu dienā – 2017. gada septembris.

Materiāls ir VISA Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas īpašums.

Materiāla izmantošana iespējama ar atsauci.